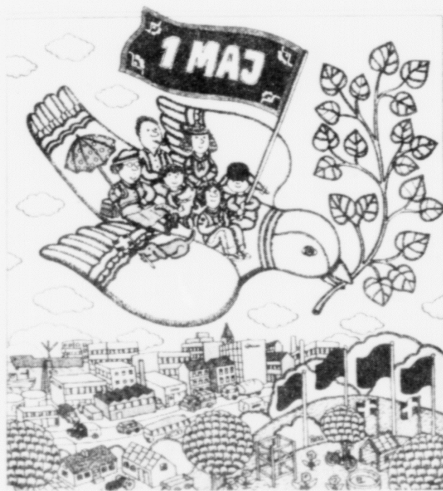

póleningar, ið hövdu vónað eitt meiri demokratískt og sosialt réttvist samfelag, og fyri okkum demokratisku sosialistar tung tíðindi at hoyra, at Lech Walesa og aðrir leiðandi í SOLIDARITET vóru settir fastir.

Framhaldandi humaniterur stuðul má veitast, tó við tí treyt, hjálpin veruliga kemur fólkinum til góðar. Bert á tilkann hátt kann pólska fólkið sjálf leggja sær grund fyri tí «pólsku loysnini», ið byggir á framhaldandi nýskapan í landsins víðurskiftum. Henda nýskapan kann ikki fremjast uttan samráðingar í millum pólsku stjórnina og SOLIDARITET.

Afghanistan

Í Afghanistan ger Sovjetsamveldið sama mistakið, sum USA gjødi í VIETNAM, og fer Sovjetsamveldið at tapa eins og USA.

Stoðan Sovjetsamveldið hevur í víðurskiftinum í Afghanistan og Polen ger tað trupult fyri ikki at siga ógjørligt at fáa í lag veruligar samráðingar um avvápnað aftur.

Sovjetsamveldið hevur ábyrgdina av tí kúgan og ræðuleika, ið hevur havt til fylgju, at fimti hvør afghanari — meiri enn 3 milliónir — nú livir í útlegd.

Turkaland

Hálvtannað ár er nú farið síðan herurin tók ræðið í Turkalandi. Hóast stoðan aðrenn hernaðarkvættið

var óstöðug, rættvisger tað ikki ta hernaðarlígu yvirtøkuna av stýrinum. Mannaréttindini verða skógvað til víks og fólk í hópatali sett í fongsul av politiskum orsökum. Alt politiskt og fakligt virksemi er bannað. Arbeidaraðilararnir eru tiknir og í vanda fyri at verða avrættaðir.

Kúganin í El Salvador og Turkalandi verður framd við vælsignilsi úr USA, leiðandi landið í NATO, ein verjufelagskapur, sum skal eittast at standa sum verji av demokratiinum. Hetta vísir okkum, at USA og NATO bert eru verjar av demokratiinum, tá tað er til fyrimun fyri amerikanskann uttanríkispolitikk.

Demokratisk sosialisma

Oman fyri nevndu dømi visa, at frælsi, javnaður og bróðralag hvørki fæst við høgna- ella vinstra einaræði.

Okra sosialisma er demokratisk og vegurin at náa hana demokratiskur.

Orðið demokrati í demokratisku sosialismuni skal takast bóktailiga og ikki sum ein víðfáningur, ið nýkur lond, ið kalla seg sosialistisk, hava skoytt uppi.

Demokratisk sosialisma merkir fólkaraði í orðsins sanna tydingi bæði búskaparlíga og á annan hátt.

Tí ... fylkjast vit á vali síðsta stríðið er í nánd og INTERNATIONALIBER sigurin í hond.

Martin S.

Vit hava fingið líkaløn — men ikki líkarætt

— sigur Ingeborg Vinther, afturvaldi formaðurin í FA.

— Hvør er størsta avbjóðingin hjá føroyska arbeidarum í dag — 1. maí 1982?

— At stríðast móti arbeidsløsinum, sum veksur alla staði.

— FA hevur heitt á løgting og landsstýri um at fáa neyðarbeiði í gongd. Men sum vant er einki svar komið. Tí mugu vit herða stríðið á landsins ráðandi menn um at fáa arbeiði í gongd. T.d. almenn arbeiði — tunniler, vegarbeiði, havnagerði o.a., sum er stöðgað av hesum landsstýrinum, sum skal eittast at vera eitt «sparilandsstýri».

— Eru fólk komin í trongstöðu?

— Tað merkja vit, tá fólk ringja. Tey hava ikki pengar at liva fyri, og tað einasta vit kunnu gera, er at senda tey biddargongdina til Almanna-stovuna.

— Hava tit arbeitt við tankanum um arbeidsløsisstrygging?

Minstuløn

— Ja, vit hava hugsað um eina slíka. Vit halda, at besta loysnin er arbeiði til allar hendur. Men kunnu vit ikki hava tað, mugu vit fáa eina arbeidsløsisstrygging.

— Vit vita jú, at fiskararnir hava eina minstuløn, sum teir fáa, um teir fiska meira ella minni. Men arbeidsmáðurin hevur onga trygd. Tí er tað neyðugt, at vit í øllum førum fáa eina minstuløn.

— 1. maí í fjór fingu arbeidskvinnurnar somu løn sum arbeidsmenninir, men merkir tað eisini líkarætt?

Ikki líkarættur

Ingeborg er skjót at svara: — Avgjørt ikki. Vit hava jú sent eitt skriv til javnstöðunevndina. Í skrivinum visa vit á diskrimineringina av kvinnuni úti á flakavirkjunum, har kvinnan verður registrerað bæði við merkjum og edv-tólum. Hetta hevur verið frammi við allar samráðingar tey seinastu árin og tað var eisini nógv frammi á aðalfundinum hjá FA nú.

Eingin javnrættur

— Vit halda, at henda skipanin er eitt misbrúk av kvinnuni. Hon er undir einum órimligum trýsti. Vit vita jú eisini, at á almennum arbeidsplassum verður kvinnan ikki misbrúkt upp á henda mátan — diskriminerað. So her er eingin javnrættur.

— Eitt annað er eisini, at kvinnurnar fáa tey ringastu arbeiðini. Serliga nú, arbeidsløysi ger seg galdandi, verða tær undirløntar. Eg veit dømi um ungar gentur, sum eru lidnar við skúlan, og hava søkt um arbeiði í Havn og fingið bjóðað arbeiði fyri 18 og 20 kr. um tíman.

— Hvát ger FA við spurningin?

— Tær eru óorganiseradar. Skulu tær vera limir, skal tað vera í Havnar Arbeidskvinnufelag. Tað eru framvegis nógv sum eru óorganiserar — t.d. tey sum arbeiða á matstovum, hotellum, einstakar krambagentur bæði í Havn og á bygð. Ein orsøkin er, at vit hava arbeidsløysi í dag. Arbeidsgvararnir kunnu siga: góðtaka tit ikki lønina, so verða tit koyrdar úr arbeiðinum.

Feløgini standa ov spjædd

— Er tað ikki ein uppgáva hjá FA og øðrum fakfeløgum at hjálpa løntakarabólkom, sum eru smár og veikir, at fáa eina organisation upp á fót?

— Jú, tað er ein uppgáva hjá øllum feløgnum — sum øll feløgini verja saman. Men tá t.d. Havnin er uttan fyri, er ikki lætt hjá okkum at taka nokur stig í teirra umráði. So tað er eitt «handikapp» at feløgini standa so spjædd.

— Fer FA at taka nakað stig at fáa feløgini savnað av nýggjum?

— Tað verður torført. Fara vit bara aftur til seinastu samráðingarnar, visti tað seg, tá sáttmálin skuldi undirskrivað, vóru feløgini í fleiri bólkom. Tá stóð Føroya Arbeidarafelag einsamalt og atkvæddi

Ingeborg Vinther: — Størsta avbjóðingin er arbeidsløysi, sum veksur kring alt landið

imóti semingsuppskoti-num. Tí kunnu vit siga, at umstøðurnar at savna feløgini hava ikki verið góðar. Men vit royna at visa samarbeiðs vilja fyri at fáa feløgini at arbeiða saman.

— Verður arbeidsløsi mettt javnt við aðrar løntakarabólkar í dag?

Ringar umstøður

— Nei, tað kann eg ikki siga, tá vit hugsa um støðuna úti á arbeidsplassinum — hvussu fólkið hevur tað. Serliga hugsi eg um flakavirkini, har tey standa í gjøgnumtrekki, undir ringum umstøðum, í skeivari arbeidsløsi.

— Er hetta ikki ein stór uppgáva hjá tykkum?

— Avgjørt. Vit hava serliga vist á hesi brekini yvir fyri arbeidseftirlitinum. Sum øllum er kunnugt, hava vit sent skriv til løgtingið, har vit hava vist á brekini við sjálvum arbeidseftirlitinum. Men enn hava vit ikki fingið nakra reaktión.

— Tit senda ofta skriv til tingið, arbeidseftirlitið og aðrar myndugleikar, men hví seta tit ikki tiltøk í verk, har tað er galdið?

— Høvdur tað við trygd at gera, skal arbeidseftirlitið koma uppi. Tá arbeidseftirlitið kemur út, og trygðin ikki er í lagi, fær virkið eina tíð at fáa brekið í ordan. Men ofta heldur virkið ikki tað, sum tað hevur lovað. Og so hendur ikki meira. Men hevði fólkið staðið meira

saman, hevði myndin sæð óðrvisi út.

Ov lítið samanhald

— Men er tað ikki tann stóri trupulleikin hjá fakfeløgnum, at samanhaldið er ov vánligt?

— Tað sum oyðileggur alt fakfelagsarbeiði og alla fakfelagsrørsluna er, at fakfeløgini standa ikki saman.

— Nú er afturvaldi formann í FA. Hvát ynsk-ir tú at fremja tey næstu árin?

— At gera okkara ávirk-an galdandi, so vit so vilt sum gjørligt fáa arbeiði til allar hendur, at fáa arbeidseftirlitið at virka, koma misbrúkinum við edv-tólum og aðrari skráseting til livs. Hesin spurningurin var nógv frammi á aðalfundinum. Stjórnin er álagað at arbeiða viðari við hesum málinum.

— Eisini ætla vit at skúla arbeidsløsið betur og halda fram við skeiðum, so fólkið verður meira bevið. Undirtøkan til skeiðini hevur verið góð. Fólkið hevur dámt tey og hava verið sera nøgd.

— Hvussu langt eru tit komin við tankanum um ein arbeidaraháskúla?

— Tað er eitt av okkara málum. Men tað verður so ikki tey fyrstu tvey-trý árin. Vit mugu fyrst fáa ognina at koyra figgjarglaga.

jo-mo